

लोक सेवा आयोग तयारी सामग्री (सेट २)

स्वास्थ्य सेवा (चौथो/पाँचौ तह)

विषय: सामान्य ज्ञान, सार्वजनिक व्यवस्थापन र प्राविधिक स्वास्थ्य

Section A: General Knowledge (सामान्य ज्ञान)

1. गण्डकी प्रदेशमा सबैभन्दा कम जिल्ला भएको प्रशासनिक एकाइ कुन हो?
क) कास्की
ख) मनाङ
ग) मुस्ताङ
घ) माथिका सबै हिमाली जिल्ला हुन्
सही उत्तर: ख) मनाङ (जनसंख्याको आधारमा सबैभन्दा कम)
2. नेपालको वर्तमान संविधान अनुसार "महिलाको हक" कुन धारामा व्यवस्था गरिएको छ?
क) धारा ३५
ख) धारा ३८
ग) धारा ४०
घ) धारा ४२
सही उत्तर: ख) धारा ३८
3. 'ढोरपाटन शिकार आरक्ष' कुन जिल्लामा फैलिएको छ?
क) बागलुङ, म्याग्दी र रुकुम पूर्व
ख) कास्की र लमजुङ
ग) तनहुँ र गोरखा
घ) पर्वत र स्याङ्जा
सही उत्तर: क) बागलुङ, म्याग्दी र रुकुम पूर्व
4. नेपालको सबैभन्दा ठूलो मानव निर्मित ताल 'इन्द्र सरोवर' कुन जिल्लामा पर्छ?
क) मकवानपुर
ख) कास्की
ग) चितवन
घ) कञ्चनपुर
सही उत्तर: क) मकवानपुर
5. गण्डकी प्रदेशको नामाकरण कहिले भएको हो?
क) २०७५ असार २२
ख) २०७४ माघ २२
ग) २०७५ जेठ २२
घ) २०७६ वैशाख २२
सही उत्तर: क) २०७५ असार २२
6. 'कालिगण्डकी' नदीको उद्गम स्थल कहाँ हो?
क) मुस्ताङ (दामोदर कुण्ड)
ख) मानसरोवर
ग) गोसाईकुण्ड
घ) तिब्बत
सही उत्तर: क) मुस्ताङ (दामोदर कुण्ड)

7. दिगो विकास लक्ष्य (SDG) ले सन् २०३० सम्ममा नवजात शिशु मृत्युदर प्रति हजार जीवित जन्ममा कतिमा भाने लक्ष्य राखेको छ?
- क) १०
ख) १२
ग) २०
घ) २५
सही उत्तर: ख) १२
8. पोखरालाई "नेपालको पर्यटकीय राजधानी" कहिले घोषणा गरियो?
- क) २०६० फागुन २७
ख) २०६० चैत ४
ग) २०६१ वैशाख १
घ) २०७६ असार १०
सही उत्तर: ख) २०६० चैत ४
9. नेपालको पहिलो राष्ट्रिय निकुञ्ज कुन हो?
- क) सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज
ख) चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज
ग) बर्दिया राष्ट्रिय निकुञ्ज
घ) लाङटाङ राष्ट्रिय निकुञ्ज
सही उत्तर: ख) चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज
10. गण्डकी प्रदेशका प्रथम मुख्यमन्त्री को हुन्?
- क) कृष्णचन्द्र नेपाली पोखरेल
ख) खगराज अधिकारी
ग) पृथ्वीसुब्बा गुरुङ
घ) सुरेन्द्रराज पाण्डे
सही उत्तर: ग) पृथ्वीसुब्बा गुरुङ

Section B: Public Management (सार्वजनिक व्यवस्थापन)

11. **सार्वजनिक बडापत्र (Citizen Charter) मा क्षतिपूर्तिको व्यवस्था हुनुको कारण के हो?**
उत्तर: कर्मचारीलाई जिम्मेवार बनाउन र सेवाग्राहीलाई न्याय दिन।
व्याख्या: यदि तोकिएको समयमा काम भएन भने सेवाग्राहीले क्षतिपूर्ति पाउने व्यवस्थाले सरकारी सेवाको गुणस्तर बढाउँछ।
12. **सङ्गठनात्मक संरचना (Organization Structure) किन आवश्यक छ?**
उत्तर: कामको बाँडफाँड र आदेशको श्रृंखला (Chain of Command) मिलाउन।
व्याख्या: यसले कसले कसलाई रिपोर्ट गर्ने र कसको जिम्मेवारी के हो भन्ने स्पष्ट पार्छ।
13. **सार्वजनिक सुनुवाइ (Public Hearing) का फाइदा के हुन्?**
उत्तर: शासन व्यवस्थामा जनसहभागिता र पारदर्शिता बढ्नु।
व्याख्या: यसले सेवा प्रदायक र सेवाग्राही बीचको दूरी कम गर्छ र भ्रष्टाचार न्यूनीकरणमा सहयोग पुर्याउँछ।
14. **गुनासो व्यवस्थापन (Grievance Handling) भन्नाले के बुझिन्छ?**
उत्तर: सेवाग्राहीका असन्तुष्टि वा समस्या सुनेर त्यसको समाधान गर्ने प्रक्रिया।
व्याख्या: कार्यालयमा गुनासो पेटिका राख्नु वा नोडल अधिकृत तोकनु यसै अन्तर्गत पर्छ।
15. **सुशासन (Good Governance) का प्रमुख चार स्तम्भ के-के हुन्?**
उत्तर: पारदर्शिता, जवाफदेहिता, कानूनको शासन र जनसहभागिता।
व्याख्या: यी तत्वहरू बिना कुनै पनि प्रशासन सफल र निष्पक्ष हुन सक्दैन।
16. **भ्रष्टाचार निवारण ऐन, २०५८ अनुसार 'भ्रष्टाचार' भनेको के हो?**
उत्तर: सार्वजनिक पदको दुरुपयोग गरी व्यक्तिगत लाभ लिनु।
व्याख्या: घुस लिनु मात्र नभई सरकारी सम्पत्तिको नोक्सानी गर्नु पनि भ्रष्टाचार हो।
17. **जिन्सी निरीक्षण (Inventory Inspection) वर्षको कति पटक गर्नुपर्छ?**
उत्तर: कम्तीमा वर्षको एक पटक।
व्याख्या: स्टोरमा रहेका सामानहरूको अवस्था बुझ्न र हिनामिना रोक्न मसान्तमा निरीक्षण गरिन्छ।
18. **सञ्चार (Communication) मा 'फिडब्याक' (Feedback) को महत्त्व के छ?**
उत्तर: सूचना प्राप्तकर्ताले सन्देश बुझ्यो वा बुझेन भन्ने सुनिश्चित गर्न।
व्याख्या: फिडब्याक बिना सञ्चार प्रक्रिया अपूर्ण मानिन्छ।
19. **निजामती कर्मचारीले पालना गर्नुपर्ने 'राजनीतिक तटस्थता' भनेको के हो?**
उत्तर: कुनै पनि राजनीतिक दलको पक्ष वा विपक्षमा नलागी सेवा प्रवाह गर्नु।
व्याख्या: कर्मचारीले राज्यको नीति कार्यान्वयन गर्नुपर्छ, दलको होइन।
20. **इ-गभर्नेन्स (e-Governance) भनेको के हो?**
उत्तर: सूचना प्रविधिको प्रयोग गरी सरकारी सेवा प्रवाह गर्नु।
व्याख्या: अनलाइनबाट फाराम गर्ने वा डिजिटल हाजिरी गर्ने कार्य यसका उदाहरण हुन्।

Section C: Job Based (Health) Questions

21. **What is the commonest cause of childhood pneumonia?**
A) Streptococcus pneumoniae
B) *Staphylococcus aureus*
C) *Mycobacterium tuberculosis*
D) *Klebsiella*
Correct: A. *Leading bacterial cause globally.*
22. **The primary target organ of the Japanese Encephalitis virus is:**
A) Liver
B) Brain
C) Kidney
D) Heart
Correct: B (Brain).
23. **Which drug is given to prevent mother-to-child transmission of HIV during labor?**
A) Nevirapine
B) Acyclovir
C) Penicillin
D) Chloroquine
Correct: A (Nevirapine).
24. **"Bitot's spots" are a sign of deficiency of:**
A) Vitamin B₁₂
B) Vitamin C
C) Vitamin A
D) Vitamin K
Correct: C (Vitamin A).
25. **The most common type of fracture in children is:**
A) Colles fracture
B) Greenstick fracture
C) Comminuted fracture
D) Compound fracture
Correct: B (Greenstick fracture).
26. **Dose of Folic Acid for a pregnant woman to prevent neural tube defects:**
A) 0.4 mg
B) 4 mg
C) 10 mg
D) 40 mg
Correct: A (0.4 mg).
27. **The definitive host for the Malaria parasite is:**
A) Human
B) Female Anopheles mosquito
C) Male *Anopheles* mosquito
D) Pig
Correct: B (Female Anopheles).
28. **IMNICI classification: "Fast Breathing" for child aged 12 months to 5 years is:**
A) 30 breaths/min or more
B) 40 breaths/min or more

- C) 50 breaths/min or more
- D) 60 breaths/min or more

Correct: B.

29. **Which of the following is a symptom of "Dry Beriberi"?**

- A) Edema
- B) Heart failure
- C) Peripheral neuritis (numbness)**
- D) Breathlessness

Correct: C.

30. **The treatment of choice for a patient with Anaphylaxis is:**

- A) Intramuscular Adrenaline (1:1000)**
- B) Intravenous Adrenaline (1:1000)
- C) Oral Antihistamine
- D) Normal Saline

Correct: A (IM Adrenaline).

31. **Which vaccine is most sensitive to heat?**

- A) BCG
- B) TT
- C) OPV**
- D) Measles

Correct: C (OPV).

32. **The pH of normal human blood is:**

- A) 6.8
- B) 7.0
- C) 7.4**
- D) 8.0

Correct: C (7.4).

33. **The "Three Ds" (Dermatitis, Dementia, Diarrhea) are signs of:**

- A) Scurvy
- B) Pellagra**
- C) Beriberi
- D) Rickets

Correct: B (Niacin deficiency).

34. **Which of the following is a diagnostic sign of Pregnancy?**

- A) Amenorrhea
- B) Morning sickness
- C) Hearing Fetal Heart Sound (FHS)**
- D) Quickening

Correct: C (Hearing FHS).

35. **The length of the small intestine in an adult is approximately:**

- A) 1.5 meters
- B) 3 meters
- C) 6 meters**
- D) 10 meters

Correct: C.

36. **Bleeding from the nose is medically termed as:**

- A) Hemoptysis

B) Hematemesis

C) Epistaxis

D) Hematuria

Correct: C.

37. **First aid management for a chemical burn to the eye is:**

A) Patch the eye

B) Apply antibiotic ointment

C) Irrigate with water for at least 20 minutes

D) Use neutralizing acid/alkali

Correct: C.

38. **"Rice water stool" is characteristic of:**

A) Typhoid

B) Cholera

C) Dysentery

D) Giardiasis

Correct: B.

39. **Which hormone is detected in a urine pregnancy test?**

A) Estrogen

B) Progesterone

C) hCG

D) LH

Correct: C (hCG).

40. **The recommended site for IM injection in infants is:**

A) Deltoid

B) Gluteal

C) Vastus lateralis (Lateral thigh)

D) Abdomen

Correct: C.

41. **Method for sterilizing surgical instruments like scissors and forceps:**

A) Boiling

B) Autoclaving

C) Hot air oven

D) Sunlight

Correct: B.

42. **What is the normal range of the PR interval in an ECG?**

A) 0.04 – 0.12 sec

B) 0.12 – 0.20 sec

C) 0.20 – 0.30 sec

D) 0.40 – 0.50 sec

Correct: B.

43. **The total number of deciduous (milk) teeth is:**

A) 16

B) 20

C) 28

D) 32

Correct: B.

44. **Which of the following is a non-communicable disease?**
A) Tuberculosis
B) Leprosy
C) Diabetes Mellitus
D) Syphilis
Correct: C.
45. **Ratio of chest compressions to breaths in adult CPR (1 rescuer):**
A) 15:2
B) 30:2
C) 5:1
D) 10:1
Correct: B.
46. **"Kangaroo Mother Care" (KMC) is used for:**
A) Post-term babies
B) Low Birth Weight (LBW) babies
C) Babies with jaundice
D) Babies with diarrhea
Correct: B.
47. **The main cause of dental caries is:**
A) Protein deficiency
B) Streptococcus mutans
C) Vitamin D deficiency
D) Iron deficiency
Correct: B.
48. **The most common site for a hernia in males is:**
A) Femoral
B) Inguinal
C) Umbilical
D) Incisional
Correct: B.
49. **Which of the following is a "live attenuated" vaccine?**
A) Hep B
B) Tetanus
C) OPV
D) Rabies
Correct: C (OPV).
50. **The functional unit of the kidney is:**
A) Neuron
B) Nephron
C) Alveoli
D) Osteon
Correct: B (Nephron).